

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Логістика та транспортування є двома найважливішими аспектами управління ланцюгом поставок. Якщо логістика виконується неналежним чином, це може спричинити вузьке місце у всьому ланцюжку поставок і порушити потік товарів. Бізнес постраждає від втрати репутації, якщо логістика не буде виконана належним чином.

Транспортна логістика – це функціональна сфера логістики, яка займається управлінням руху матеріальних потоків в процесі їх переміщення від постачальника до кінцевого споживача. Основна мета транспортної логістики полягає в організації такої схеми переміщення вантажів, яка б забезпечувала надійність, вчасність та безпечність їх поставки [1, ст. 201].

Транспортна логістика є важливою для підприємства, тому щозагрожена система логістики дає змогу швидко й ефективно доставляти продукти в різні пункти призначення.

Надійна логістика може збільшити вартість бізнесу, тому що споживачі готові платити більше за продукти, доставлені швидко та якісно.

Добре організована система транспортної логістики може допомогти підприємствам зменшити загальні витрати. Така система логістики дозволяє підприємствам доставляти продукцію ефективніше та уникати затримок.

Ще одна перевага наявності ефективної транспортної логістичної системи полягає в тому, що вона може надати конкурентну перевагу над конкурентами.

Транспортна логістика в сучасний час перебуває під величезним тиском, тому існують певні проблеми [2, с. 23]:

1. Якість транспортного обслуговування.
2. Швидкість і час доставки.
3. Неефективне використання маршрутів доставки продукції від виробника до споживача.
4. Незадовільний стан автомобільних доріг.
5. Високий рівень фізичного і морального зносу рухомого складу транспорту.
6. Втрати від простою в очікуванні завантаження/ розвантаження транспортного засобу.
7. Втрати від неефективної роботи

8. Через пандемію та війну в Україні з'явилися ще деякі проблеми, такі як: нестача водіїв, зростання цін на паливо, труднощі скорочення транспортних витрат, ускладнення логістичних операцій (блокування, огляди, комендантська година, ризик нових атак).

9. Через війну відбулося скорочення логістичної інфраструктури через її руйнацію та часткову окупацію території України.

Перспективами транспортної логістики та вирішенням деяких з цих проблем може бути оптимізація маршрутів доставки за допомогою аналізу даних. Завдяки координуванню вхідних замовлень і прогнозуванню умов дорожнього руху можна скоротити витрати.

Також використовуючи дані для прийняття обґрунтованих рішень щодо оптимізації маршруту, можна значно збільшити бюджет логістики. Зменшуючи пробіг, зменшується споживання палива.

Завдяки оптимізації маршруту можна максимізувати ефективність наявного автопарку та водіїв в організації.

Оновлення автоматизації здатне покращити як швидкість, так і ефективність, водночас борючись із кадровими проблемами та зростаючим попитом на товари.

Для економії палива та меншої кількості переміщень транспорту можливим варіантом є пошук вантажу на зворотній напрям, щоб вантажівка не їхала порожньою.

Україна повинна долучитися до поліпшення загальноєвропейського логістичного простору (зокрема, логістичних центрів), що включає у себе поліпшення показників енергоефективності транспортних засобів; оптимізацію функціонування мультимодальних логістичних схем; більш ефективного використання логістичної інфраструктури за рахунок удосконаленого управління перевезеннями, складування та інформаційних систем; оптимізацію потужності для задоволення зростаючого попиту на логістику України та регіонів ЄС [3, с. 17].

Перспективою є відновлення логістичної інфраструктури, яка була зруйнована внаслідок війни, при чому це відновлення повинно враховувати досвід логістичних систем Європи та тенденції інтеграції України до ЄС.

Відновлення інфраструктури може бути створення регіональних логістичних центрів. Необхідно наймати спеціалістів з організації вантажних перевезень. Такий хаб повинен контролювати великі транспортні компанії і надавати консультації, допомагаючи з вантажами, що проходять територією України.

Необхідно відслідковувати динаміку товарних запасів, витрати палива, організаційні проблеми. Зараз це можливо робити за рахунок автоматизації, але в перспективі створення електронних сервісів.

Важливою перспективою є використання штучного інтелекту в логістичних процесах. Це допоможе приймати рішення в реальному часі, контролювати та відстежувати операції, структурувати інформацію, планувати маршрути, оптимально розподіляти замовлення між наявним транспортом та створювати ефективні графіки для водіїв.

Від швидкості, точності та цілісності доставки, як послуги, залежить комерційний успіх підприємства, його гудвіл та репутація на ринку логістичних послуг. Прикладами, де швидкість здійснення операції з доставки товарів суттєво вплинуло на завоювання значної частини ринку є «Нова пошта». Завдяки швидкості доставки в межах міста та міжобласних доставок компанія впевнено зайняла лідируючі позиції, залишивши таких конкурентів як «УкрПошта», «Delivergy», «Time» та інших [4, с. 118].

В доставці головними факторами, що впливають на логістичне підприємство є канал доставки, упакування товару, час доставки та задоволеність клієнта послугою. Всі ці перераховані фактори вимагають уваги значної кількості людей. В той же час штучний інтелект дозволяє звести до мінімуму участь людини в цих процесах та пришвидшити ці процеси [4, с. 118].

Штучний інтелект зменшує ризики вздовж ланцюжка поставок. Він дозволяє транспортним компаніям відстежувати свої транспортні засоби в режимі реального часу, розраховувати приблизний час прибуття і ділитися даними про місцезнаходження та прибуття з усіма зацікавленими сторонами вздовж транспортного ланцюга.

Отже, можна зробити висновок, що транспортна логістика важлива для компаній будь-якого розміру. Правильно оптимізована та організована транспортна логістика допомагає бізнесу розвиватися, зменшити витрати та підвищити ефективність.

На даний час транспортна логістика має певні проблеми, основними з яких є: якість, швидкість та час доставки, підвищення цін, різка зміна маршрутів, збільшення витрат.

В той час перспективним напрямом розвитку транспортної логістики є використання штучного інтелекту для оптимізації маршрутів, зменшення витрат, визначення оптимальних маршрутів для поставки товару, структурування інформації та як наслідок, ефективного функціонування компанії.

Список використаних джерел:

1. Марченко В.М. Логістика: Підручник/ В.М. Марченко, В.В. Шутюк. – К.: Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с.
2. Бойченко М.В. Проблеми транспортної логістики вантажних перевезень в Україні. Вісник економічної науки України. 2018. № 2 (35). С. 22-26.
3. Грицина Л. А. Сучасний стан та перспективи розвитку транспортної логістики в Україні. Інфраструктура ринку: електрон. наук.-практ. журн. Одеса, 2018. №18. С. 11-18. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/5.pdf(дата доступу: 28.03.2023).
4. Яковенко В. С. Використання засобів штучного інтелекту у логістичних системах дистриб'юторських компаній / Редакційний колектив: ЮГ Лисенко (голова) – член.-кор. НАН України, 2010. С. 118.